

Huddinge kommun
barn-utbildning@huddinge.se

Rektorn vid Edboskolan
margareta.grahn@huddinge.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Edboskolan
i Huddinge kommun

Tillsyn av Edboskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Huddinge kommun under läsåret 2011/2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Edboskolan besöktes av Skolinspektionen den 14-15 mars.

Helhetsbedömning

På Edboskolan är elevernas genomsnittliga meritvärde 216 poäng och andelen behöriga till nationellt program är cirka 90 procent. I ungefär hälften av ämnena når så gott som alla elever målen i årskurs 9. I vissa ämnen, som exempelvis svenska som andraspråk, behöver resultaten förbättras. Tillsynen visar att rektorn har identifierat att kompetens kring undervisning av elever med annan språklig bakgrund är ett utvecklingsområde på skolenheten och därmed prioriterat kompetensutvecklingsinsatser vad gäller svenska som andraspråk och språkutvecklande arbetssätt i samtliga ämnen.

Av de intervjuer och samtal som genomförts med elever och lärare framgår att de upplever skolan som trygg och att det finns vuxna att vända sig till om någonting händer. Årligen genomför skolan en kartläggning som sedan ligger till grund för prioriterade insatser under läsåret, så som fler vuxna ute på raster och olika rastaktiviteter. Rektorn behöver dock säkerställa att rutinerna om att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektorn är tydliga och välkända för samtliga. Även skolans plan mot kränkande behandling behöver i större utsträckning anpassas efter de förhållanden som råder på skolan.

Av tillsynen framgår att rektorn arbetar medvetet för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att uppnå detta. Till exempel analyserar och utvärderar specialpedagogerna åtgärdsprogrammen i klasserna. Detta för att kunna identifiera de lärare som är i behov av en specialpedagogisk förstärkning i sin undervisning. I skolans kvalitetsarbete har även ett prioriterat arbete varit att tydliggöra mål, förväntningar och kunskapskrav för eleverna på hela skolan. Enligt rektorn har insatser kring detta resulterat i synbara förbättringar. I intervjuer med elever bekräftas detta. Elever uppger att lärarna lägger ner mycket tid och kraft på att de ska nå målen för utbildningen genom att bland annat informera och tydliggöra mål och förväntningar. Skolan behöver dock vidareutveckla omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna. Även arbetet med att ge eleverna möjlighet till inflytande över undervisningen behöver utvecklas. Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudman och rektorn måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Edboskolan i Huddinge kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast **2012-07-13** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (4 kap. 9, 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Trygghet och studiero

Skolan har inte rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.

Planen mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att skolan har rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn (6 kap. 10 § första stycket skollagen).
- Se till att det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Rektor fattar inte beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Se till att rektor fattar beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav (3 kap. 12 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

En skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges inte när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att en skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne (10 kap. 22 § skollagen).
- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Omfattning och resurstillgång

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (2 kap. 36 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Skollagen fastställer också att utformningen av inflytandet ska anges i samband med planering av verksamheten. Av läroplanen framgår vidare att lärarna svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Lärarna är vidare ansvariga för att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Läroplanen pekar också ut rektorn som ansvarig för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

I intervjuer med rektorn och lärare framgår att arbetet med att ge eleverna möjlighet till reellt inflytande på undervisningen är något skolan behöver utveckla. Lärare uppger i intervju att de i sin planering försöker vara öppna för elevernas förslag och synpunkter men att det i praktiken är svårt att ge eleverna reellt inflytande på undervisningens innehåll. Enligt lärarna ges eleverna i större utsträckning möjlighet att ha inflytande på arbetssätt än på undervisningens innehåll. I intervju med elever framgår att de ibland får rösta mellan olika alternativ, ha eget arbete eller välja redovisningsform. Rektorn uppger att information om inflytande till eleverna är något som skolan identifierat som ett utvecklingsområde. Enligt rektorn finns det ett behov av att tydliggöra vikten av inflytande för eleverna då de inte alltid för dem står klart vad det innebär och när de har inflytande. Enligt rektorn är elevinflytande något skolan behöver utveckla, främst vad gäller att få en struktur kring planeringen av inflytandet men även att det ska finnas en gemensam tanke och idé om hur en progression utifrån ålder och mognad ska ske.

Sammantaget visar tillsynen att eleverna på Edboskolan inte ges möjlighet till inflytande på det sätt som författningarna föreskriver. Huddinge kommun föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 9 §, 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolan har inte rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.

Planen mot kränkande behandling motsvarar inte skollagens krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Varje skolenhet ska också varje år upprätta en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska också redogöra för de åtgärder som avses att påbörjas eller avslutas under det kommande året samt hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

I intervjuer med rektorn och lärare framgår att skolan använder ett strukturstöd för rapportering av incidenter om upplevda kränkningar till rektorn. I intervju med lärare framgår dock att rutinerna om när en sådan rapportering till rektorn ska ske är i behov av att tydliggöras på grund av att det finns en osäkerhet om och när detta ska ske. Detta medför en risk att rektorn inte informeras om elever som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Enligt skollagen ska samtliga fall när en elev upplever sig kränkt rapporteras till rektorn.

I intervju med rektorn framgår att flera åtgärder vidtagits under året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna som vidtagits har sin utgångspunkt i de kartläggningar av miljön och orosområden som skolan gör årligen. Dock framgår inte dessa åtgärder av Edboskolans plan mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling avspeglar således inte de rådande förhållanden på skolan.

Mot bakgrund av ovanstående förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att se till att åtgärder vidtas så att det på skolan finns rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn samt att planen mot kränkande behandling anger vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Författning:

6 kap. 8 §, 10 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Rektor fattar inte beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får ett beslut om anpassad studiegång innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolverkets allmänna råd för utbildning av nyanlända elever (SKOLFS 2009:15) anger att för att undervisningen ska kunna anpassas till elevens tidigare kunskaper så behöver en pedagogisk kartläggning av elevens erfarenheter av och kunskaper i alla ämnen göras. Skolan bör kartlägga elevens läs- och skrivförmåga samt kunskaper i modersmålet, i svenska och i andra språk. Skolan bör även kartlägga kunskaper i olika ämnen beträffande begrepp, förståelse och förmåga till problemlösning.

Edboskolan har en förberedelseklass för nyanlända elever. Placeringen syftar till att förbereda eleven för undervisning i en ordinarie klass. För dessa elever har rektorn fattat beslut om anpassad studiegång där avvikelser har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Inför en placering i förberedelseklassen hålls ett mottagnings- och kartläggningsmöte där elevens skolbakgrund och språkkunskaper kartläggs. Edboskolan följer i detta avseende de riktlinjer som kommunen tagit fram. I intervju med rektorn och med lärare framgår dock att elevens kunskaper i samtliga ämnen inte kartläggs utan kartläggningens fokus är på svenska, matematik och social kompetens. Rektorn har tidigare i skolans kvalitetsarbete identifierat denna kartläggning som en brist och bedömt att elever alltför tidigt slussats ut i ordinarie klass. Rektorn har därför bland annat satsat på att höja kompetensen bland personalen i svenska som andraspråk och språkutvecklande arbetssätt. Men enligt rektorn är det fortfarande ett angeläget utvecklingsområde och det pågår för närvarande ett arbete i kommunen för att ta fram ett gemensamt bedömningsmaterial för kartläggning av elevers kunskaper i samtliga ämnen. Detta ska sedan användas i arbetet med att kartlägga elevernas kunskaper så att de får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Mot bakgrund av detta förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att beslut om anpassad studiegång fattas enligt författningarnas krav.

Författning:

3 kap. 12 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

En skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges inte när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges i fall där ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Av de exempel på skriftliga bedömningar som Skolinspektionen granskat har läraren med ett kryss markerat de mål som eleven uppnått i det aktuella ämnet. De mål som eleven inte uppnått kryssas inte i. Utöver det kompletterar läraren med en beskrivning av elevens kunskapsutveckling. Dock förekommer det att dessa beskrivningar innehåller vad eleven inte kan istället för vad eleven kan. Dessa styrker således inte den arbetsinsats som eleven har gjort och de kunskaper som eleven har på ett tydligt sätt.

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i. Läraren ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen från vårterminen 2011. Av de skriftliga omdömena framgår att det förekommer att beskrivningar i vissa ämnen huvudsakligen anger att eleven "jobbar bra", "är ambitiös" och att eleven ska fortsätta "jobba aktivt" istället för en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling. Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår inte heller tydligt vilka insatser som skolan behöver sätta in för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Vid tillsynen framgår emellertid att Edboskolan startat ett utvecklingsarbete och Skolinspektionen har tagit del av skolans nya mallar för individuella ut-

vecklingsplaner med skriftliga omdömen. Av dessa framgår bland annat att de skriftliga omdömena utvecklats till att innehålla en beskrivning av elevens kunskaper i relation till kunskapskraven i varje ämne. Dock sätts omdömen i naturvetenskapliga och samhällsorienterande ämnen istället för i fysik, kemi, biologi, samhällsvetenskap, religion och historia i alla årskurser trots att både det centrala innehållet och kunskapskraven för dessa ämnen skiljer sig åt från årskurs 4.

Mot bakgrund av detta förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att skriftliga bedömningar avser elevens kunskapsutveckling. Skolinspektionen förelägger också Huddinge kommun att se till att skriftliga omdömen sker i varje ämne för årskurserna 4-9 och att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Författning:

10 kap. 13, 22 §§ skollagen

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång**Bedömning:**

För utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolan pedagogisk verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Vid tillsynen framgår att Edboskolan har ett skolbibliotek. Denna innehåller dock ett begränsat utbud av facklitteratur. Enligt rektor, lärare och elever används inte heller skolbiblioteket som en kontinuerlig och integrerad del av utbildningen i de högre årskurserna, utan främst i de lägre årskurserna.

Mot bakgrund av ovanstående förelägger Skolinspektionen Huddinge kommun att vidta åtgärder så att eleverna har tillgång till skolbibliotek på det sätt som författningarna föreskriver.

Författning:

2 kap. 36 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt den nationella statistiken för år 2011 är Edboskolans genomsnittliga meritvärde 216 poäng. Andelen elever som år 2011 når målen i samtliga ämnen i årskurs 9 är 81 procent och andelen elever som är behöriga till nationella yrkesprogram och högskoleförberedande program är cirka 90 procent.

År 2011 var det frivilligt att delta i de nationella ämnesproven i årskurs 5. Därför finns enbart resultat från år 2010 och bakåt. År 2010 nådde 91 procent av eleverna kravnivån på alla delproven i engelska, 73 procent i svenska och 83 procent i matematik.

Enligt skolans egen sammanställning från höstterminen 2011 är det 81 procent av eleverna i årskurs 5 som bedöms uppnå kunskapskraven i engelska och matematik, 87 procent i svenska och 55 procent i svenska som andraspråk. I övriga ämnen varierar andelen elever som bedöms nå kunskapskraven mellan 93 och 100 procent. I årskurs 3 bedöms så gott som alla eleverna uppnå kunskapskraven i respektive ämne.

Resultat av värdegrundsarbetet

I skolans egen enkät från år 2011 uppger 92 procent av de yngre eleverna att de är trygga i skolan. På samma fråga uppger 96 procent av de äldre eleverna att de är trygga. I Skolinspektionens enkät är det cirka 91 procent av de svarande eleverna i årskurs 5 som uppger att de är trygga och 87 procent av de svarande eleverna i årskurs 9 uppger samma. Både elever och lärare som Skolinspektionen intervjuat och samtalat med uppger att relationen mellan vuxna och elever och mellan elever är goda. Elever uppger i intervjuer att de upplever skolan som trygg och att det finns vuxna att vända sig till om någonting händer. I intervju med rektor och lärare framgår att skolan arbetar aktivt och medvetet med värdegrundsfrågor och förhållningssätt i klassrummen. Årligen genomförs en kartläggning som sedan ligger till grund för prioriterade insatser under läsåret.

Beskrivning av Edboskolan

Edboskolan är en grundskola som ligger i Östra Skogås på gränsen mellan Skogås och Trångsund. Skolan består av cirka 880 elever i förskoleklass och årskurserna 1-9. Edboskolan har även en förberedelseklass avsedda för ny-anlända elever som syftar till att förbereda eleven för undervisning i en ordinarie klass. Klasserna är åldershomogena med undantag för förberedelseklassen som består av elever i årskurserna 1-5.

Edboskolan leds av en rektor. Till sin hjälp har rektor tre biträdande rektorer. En biträdande rektor har ansvar för det pedagogiska arbetet i förskoleklasserna och årskurserna 1-3. En annan biträdande rektor ansvarar för det pedagogiska arbetet i årskurserna 4-5 och en tredje biträdande rektor ansvarar för årskurserna 6-9. Till skolan finns också fritidshemsverksamhet. Kommunens ansvarstagande för denna verksamhet beskrivs i separat beslut.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Malin Forsman
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).